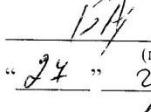

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

Біологічно-технологічний факультет
Кафедра фізики і математики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету

 Бойко А.О.
“24” (підпись) серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1.7.Б. Біофізика
(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність 207 «Водні біоресурси та аквакультура»
освітня програма «Водні біоресурси та аквакультура»
вид дисципліни обов'язкова

Львів – 2022 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Біофізика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» за освітньою програмою «Водні біоресурси та аквакультура».

Укладачі:

Доцент кафедри фізики і математики
Асистент кафедри фізики і математики

Б.М. Яцик
О.М. Вихрист

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри фізики і математики
протокол № 9 від « 21 » червня 2022 року

завідувач кафедри фізики і математики

А.М. Коструба

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура»
протокол № 5 від « 04 » червня 2022 р.

Голова НМКС

Схвалено рішенням навчально-методичної
ради біологого технологічного факультету
протокол № 5 від « 24 » червня 2022 р.

Голова НМРФ

Ухвалено вченою радою факультету
протокол № 3 від « 07 » червня 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
СЕМЕСТР	2	-
Кількість кредитів/годин	5,0/150	-
Усього годин аудиторної роботи	72	-
В т.ч.:		-
• лекційні заняття, год.	28	-
• практичні заняття, год.	-	-
• лабораторні заняття, год	44	-
семінарські заняття, год	-	-
Усього годин самостійної роботи	78	-
Форма контролю	екзамен	-

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 48%

для заочної форми навчання – 12%

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни.

Предметом навчальної дисципліни є основні явища і закони фізики, які необхідні для повноцінної професійної діяльності і для вивчення низки суміжних та спеціальних дисциплін.

Метою навчальної дисципліни є засвоєння основ фізики, фізичної інтерпретації технічних процесів, які лежать в основі будови і функціонування апаратів, що використовуються на підприємстві промисловості з метою успішної їх експлуатації та вивчення суміжних та профілюючих дисциплін.

Вивчення навчальної дисципліни «Біофізика» ґрунтуються на таких засвоєніх навчальних дисциплінах: «Прикладна математика», «Безпека життєдіяльності», «Неорганічна та аналітична хімія».

Здобуті знання є основою для вивчення наступних навчальних дисциплін: «Рибогосподарська гідротехніка з основами геодезії», «Охорона праці».

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК (ФК)

Вивчення навчальної дисципліни «Біофізика» передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей:

– загальні компетентності:

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК₅);

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК₇);
 - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК₈);
 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК₉);
 - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК₁₀);
 - вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК₁₁).
- **спеціальні (фахові) компетентності:**
- здатність аналізувати умови водного середовища природного походження, у тому числі антропогенні впливи з погляду фундаментальних принципів і знань водних біоресурсів та аквакультури (СК₁);
 - здатність використовувати математичні та числові методи, що їх застосовують у біології, гідротехніці та проектуванні (СК₅).

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Біофізика» здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

Знати та розуміти основи рибництва: в гідробіології, гідрохімії, біофізиці, іхтіології, біохімії та фізіології гідробіонтів, генетиці, розведенні та селекції риб, рибальстві, гідротехніці, іхтіопатології, аквакультурі природних та штучних водойм на відповідному рівні для основних видів професійної діяльності (ПРН₅).

Застосовувати навички виконання експериментів для перевірки гіпотез та дослідження явищ, що відбуваються у водних біоресурсах та аквакультурі, біофізичних закономірностей (ПРН₁₀).

Збирати та аналізувати дані, включаючи аналіз помилок та критичне оцінювання отриманих результатів спеціальності водні біоресурси та аквакультура (ПРН₁₂).

Розуміти зв'язки водних біоресурсів та аквакультури із зоологією, хімією, біологією, фізикою, механікою, електронікою та іншими науками (ПРН₁₅).

Мати передові знання та навички в одному чи декількох з таких напрямів: гідрохімії, гідробіології, біофізики, біохімії, фізіології гідробіонтів, загальної іхтіології, спеціальної іхтіології, розведення та селекції риб, генетики риб, годівлі риб, маркультури, онтогенезу риб (ПРН₁₆).

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами компонент

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Механіка. Молекулярна фізика.												
Тема 1. Кінематика та динаміка обертового руху.	11	2	–	4	–	5	12	1	–	2	–	9
Тема 2. Закони збереження. Робота та енергія. Гідродинаміка і гемодинаміка.	11	2	–	4	–	5	10	1	–	–	–	9
Тема 3. Механічні коливання і хвилі. Звук ультразвук та інфразвук.	8	2	–	–	–	6	9	–	–	–	–	9
Тема 4. Молекулярна фізика.	13	2	–	6	–	5	12	1	–	2	–	9
Тема 5. Закони термодинаміки і біологічні системи.	10	2	–	2	–	6	10	–	–	–	–	10
Разом за розділом	53	10		16		27	53	3		4		46
Розділ 2. Електростатика. Постійний струм.												
Тема 1. Електростатика. Біопотенціали. Електричні поля риб.	11	2	–	2	–	7	11	1	–	–	–	10
Тема 2. Постійний струм.	12	2	–	4	–	6	10	–	–	–	–	10
Разом за розділом	23	4		6		13	21	1				20
Розділ 3. Електромагнетизм. Змінний струм.												
Тема 1. Електромагнетизм. Електричні магнітні поля риб.	14	4	–	4	–	6	14	1	–	2	–	11
Тема 2. Змінний струм. Електромагнітні коливання і хвилі.	14	2	–	6	–	6	12	1	–	–	–	11
Разом за розділом	28	6		10		12	26	2		2		22
Розділ 4. Оптика. Будова атома і ядра.												
Тема 1. Хвильові властивості світла.	13	2	–	4	–	7	12	1	–	–	–	11
Тема 2. Будова атома та хвильові властивості мікрочастинок.	12	2	–	4	–	6	13	–	–	2	–	11
Тема 3. Структура ядра атома.	9	2	–	–	–	7	11	–	–	–	–	11
Тема 4. Радіоактивність. Дозиметрія.	12	2	–	4	–	6	14	1	–	2	–	11
Разом за розділом	46	8		12		26	50	2		4		44
Усього годин	150	28	–	44	–	78	150	8	–	10	–	132

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
Розділ 1. Механіка. Молекулярна фізика.			
1	Тема: «Кінематика та динаміка обертового руху.» Вступ. Закони Ньютона. Закон збереження імпульсу і моменту імпульсу. Робота. Потужність. Енергія. Динаміка обертового руху тіл. Основне рівняння динаміки обертового руху і висновки з нього.	2	1
2	Тема: «Закони збереження. Робота та енергія. Гідродинаміка і гемодинаміка.» Закон збереження і перетворення енергії. Умова нерозривності течії. Рівняння Бернуллі і наслідки з нього. В'язкість рідин. Вимірювання в'язкості. Закон Пуазеля. Закон Стокса. Ламінарна і турбулентна течії. Число Рейнольдса. Механорецепція риб.	2	1
3	Тема: «Механічні коливання і хвилі. Звук, ультразвук та інфразвук.» Коливання і хвилі. Основи акустики. Додавання гармонічних коливань, що відбуваються вздовж однієї прямої. Звук і його природа. Закон Вебера-Фехнера. Ультразвук та інфразвук. Акусторецепція і акустична сигналізація риб.	2	—
4	Тема: «Молекулярна фізика.» Газові закони. Рівняння газового стану. Основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії газів. Висновки з основного рівняння молекулярно-кінетичної теорії газів. Розподіл молекул ідеального газу за швидкостями. Середнє число зіткнень та середній пробіг молекул. Вплив температури на риб.	2	1
5	Тема: «Закони термодинаміки і біологічні системи.» Внутрішня енергія і перший закон термодинаміки. Теплоємність газу. Рівняння Майєра. Адіабатний процес. Рівняння Пуассона. Цикл Карно. Ентропія і другий закон термодинаміки. Термодинаміка біологічних систем. Риби і навколоїшнє середовище.	2	—
Розділ 2. Електростатика. Постійний струм.			
6	Тема: «Електростатика. Біопотенціали. Електричні поля риб.» Закон Кулона. Теорема Остроградського-Гаусса. Провідники в електростатичному полі. Електричний захист. Заземлення. Електроємність і енергія електричного поля конденсатора. Власні електричні поля риб. Електрорецепція риб.	2	1
7	Тема: «Постійний струм.» Сила струму, електрорушійна сила. Закон Джоуля-Ленца. Правила Кірхгофа. Термоелектричні явища. Явище Пельтьє.	2	—
Розділ 3. Електромагнетизм. Змінний струм.			
8	Тема: «Електромагнетизм. Електромагнітна індукція.» Закон Ампера. Магнітний потік. Закон Біо-Савара-Лапласа. Сила Лоренца і ефект Холла. Магнітне поле і його вплив на живі організми. Основний закон електромагнітної індукції. Самоіндукція і взаємної індукції. Трансформатор. Магніторецепція риб. Електропневмографія.	2	1
9	Тема: «Змінний струм. Електромагнітні коливання і хвилі. Магнітні поля риб.» Електромагнітні коливання і змінний струм. Опір,	2	1

	індуктивність, ємність у колі змінного струму. Електромагнітні хвилі. Магнітні поля риб. Вплив електромагнітних полів на риб.		
Розділ 4. Оптика. Будова атома і ядра.			
10	Тема: «Хвильові властивості світла.» Інтерференція, дифракція, поляризація, дисперсія. Фоторецепція риб.	2	1
11	Тема: «Поглинання світла.» Механізм поглинання світла. Закон Бугера, Бугера-Ламберта. Абсорбційний аналіз, фотоелектроколориметрія. Спектрофотометри і оптико-акустичні газоаналізатори. Концентраційна колориметрія. Photoелектричний ефект. Методи біотестування водних середовищ.	2	–
12	Тема: «Будова атома та хвильові властивості мікрочастинок.» Напівквантова теорія будови атома. Квантові числа. Принцип Паулі. Про квантову механіку і хвильові властивості мікрочастинок. Електронні мікроскопи і застосування їх для дослідження тканин (радіоавтографія).	2	–
13	Тема: «Структура ядра атома.» Характеристика ядра. Ядерні сили. Енергія зв'язку ядра. Ядерні і термоядерні реакції та їх використання. Магнітна резонансна спектроскопія. Застосування активаційного аналізу.	2	–
14	Тема: «Радіоактивність. Дозиметрія.» Радіоактивність. Основний закон радіоактивного розпаду. Проходження радіоактивного випромінювання через речовини. Доза. Керма. Поглинута доза. Експозиційна, ефективна, еквівалентна, колективна і очікувана дози. Забруднення радіоактивним цезієм.	2	1
Усього годин		28	8

3.3. Лабораторні заняття

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Вступ. Обробка результатів фізичних вимірювань та їх представлення. Основи техніки безпеки при виконанні лабораторних робіт. Теорія фізичних вимірювань. Правила наближених обчислень. Обчислення похибок прямих та опосередкованих вимірювань.	2	-
2	Вимірювальні прилади. Ознайомлення з будовою і методикою вимірювань приладів для вимірювання лінійних розмірів, точності вимірювання та знаходження похибок вимірювань.	2	-
3	Визначення об'єму тіл правильної геометричної форми. Проведення вимірювань лінійних розмірів тіл за допомогою штангенциркуля і мікрометра. Обчислення об'ємів циліндра та паралелепіпеда.	2	2
4	Контрольна робота №1.	2	-
5	Визначення густини молока лактоденсіметром. Вивчення принципу роботи і будови лактоденсіметра, вироблення навичок для визначення ним густини молока.	2	-
6	Визначення модуля Юнга за деформацією прогину. Визначення модуля Юнга кістки за допомогою деформації прогину.	2	-
7	Вивчення обертального руху твердого тіла за допомогою маятника Обербека. Визначення моменту інерції твердого тіла відносно нерухомої осі обертання.	2	-
8	Визначення періоду коливань математичного маятника. Визначення періоду коливань математичного маятника та прискорення вільного падіння.	2	-
9	Визначення вологості повітря. Вивчення аспіраційного психрометра і психрометра Августа та правил користування ними.	2	-
10	Визначення кінематичної в'язкості і критичної швидкості рідини капілярним віскозиметром. Ознайомлення з будовою віскозиметра, вироблення навичок користування ним для визначення в'язкості і критичної швидкості рідини.	2	2
11	Контрольна робота №2.	2	-
12	Вимірювання опорів провідників за допомогою містка постійного струму. Визначення опорів провідників при різних сполученнях.	2	2
13	Визначення довжини електромагнітної хвилі. Визначення довжини електромагнітної хвилі за допомогою двох провідникової лінії.	2	-
14	Визначення показника заломлення прозорих твердих тіл за допомогою мікроскопа і мікрометра. Вивчення будови мікроскопа та оволодіння навичками роботи з мікроскопом. Оволодіння методикою визначення показника заломлення прозорих твердих тіл.	2	-
15	Визначення збільшення мікроскопа та розмірів клітини. Поглиблена навичка роботи з мікроскопом, визначення збільшення мікроскопа та визначення розміру мікроскопічних	2	-

	об'єктів.		
16	Визначення довжини світлової хвилі і енергії кванта випромінювання газового лазера. Вивчення явищ дифракції та інтерференції. Визначення довжини хвилі та обчислення енергії кванта випромінювання лазера.	2	2
17	Перевірка закону Малюса. Експериментальна перевірка закону Малюса.	2	-
18	Визначення сталої Стефана-Больцмана. Вимірювання температури розжарених тіл за допомогою пірометра та визначення сталої Стефана-Больцмана.	2	-
19	Вивчення взаємодії радіоактивного β-випромінювання з речовиною та визначення його кількісних характеристик. Ознайомлення з будовою радіометра, визначення коефіцієнта лінійного вбирання та шару половинного вбирання.	2	2
20	Контрольна робота №3.	2	-
21	Захист звітів до лабораторних робіт. Опитування студентів, захист звітів до лабораторних робіт.	2	-
22	Підсумкове заняття. Підбиття підсумків та виставлення балів, підготовка до іспиту.	2	-
Усього годин		44	10

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
Механіка. Молекулярна фізика.			
1	Кінематика та динаміка обертового руху.	2	3
2	Закони збереження. Робота та енергія. Гідродинаміка і гемодинаміка.	2	3
3	Механічні коливання хвилі. Звук ультразвук та інфразвук.	2	3
4	Молекулярна фізика.	2	3
5	Закони термодинаміки і біологічні системи.	2	3
Електростатика. Постійний струм.			
6	Електростатика. Біопотенціали. Електричні поля риб.	2	3
7	Постійний струм.	2	3
Електромагнетизм. Змінний струм.			
8	Електромагнетизм. Електричні магнітні поля риб.	2	3
9	Змінний струм. Електромагнітні коливання і хвилі.	2	3
Оптика. Будова атома і ядра.			
10	Хвильові властивості світла.	2	3
11	Будова атома та хвильові властивості мікрочастинок.	1	3
12	Структура ядра атома.	1	3
13	Радіоактивність. Дозиметрія.	1	4
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		55	92
Усього годин		78	132

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

З метою покращення успішності здобувача освіти та підвищення його балів за поточний контроль протягом семестру може додатково надаватися індивідуальне завдання (написання реферату і виконання описових завдань) на такі теми:

- 1) Ультразвук і його застосування.
- 2) Магнітне поле і його вплив на живі організми, біомагнетизм і магнітобіологія.
- 3) Спектри і спектральний аналіз.
- 4) Фотоефект і його застосування.
- 5) Забруднення радіоактивним цезієм і стронцієм сільськогосподарської продукції та радіаційний контроль.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Біофізика» проводиться за допомогою таких методів: пояснювально-ілюстративний, дослідницький, частково-пошуковий (евристичний), спонукальний.

Вивчення навчальної дисципліни «Біофізика» також передбачає використання інформаційно-комп'ютерних технологій (глобальна система Інтернет) і електронних підручників, візуалізація фізичних явищ та процесів (лабораторні роботи та лекційні демонстрації), обробка результатів лабораторних досліджень, оцінювання знань.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Попередній контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється в усній та письмовій формі на початку вивчення курсу або перед вивченням нової теми з метою з'ясування загального рівня знань.

Поточний контроль проводиться з метою отримання оперативних даних про рівень знань та умінь з теми лабораторного заняття у таких формах:

- усна співбесіда;
- письмове фронтальне опитування;
- письмова перевірка з урахуванням специфіки предмету;
- експрес-контроль;
- консультація з метою контролю;
- домашнє завдання групового чи індивідуального характеру;
- перевірки виконання самостійної роботи тощо.

Формою підсумкового контрольного заходу є екзамен.

7. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИШОЇ ОСВІТИ

Критерій оцінювання студентів денної форми здобуття освіти.

Контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти є необхідним елементом освітнього процесу. Контроль забезпечує об'єктивну оцінку якості освітньої діяльності. Суть контролю полягає у виявленні та вимірюванні компетентностей студентів, у взаємопов'язаній діяльності викладача і студента.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (екзаменаційного).

Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за підсумковий контроль становить 100. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 1).

Таблиця 1 – Шкала оцінювання успішності студентів

За 100– бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен, диференційований залик	Залік	
90-100	Відмінно	Зараховано	A
82-89	Добре		B
74-81			C
64-73	Задовільно		D
60-63			E
35-59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0-34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Формою підсумкового контролю є семестровий екзамен, який проводиться під час екзаменаційної сесії.

Розподіл балів для дисциплін, які завершуються екзаменом, є таким:

$$50 \text{ (ПК)} + 50(E) = 100,$$

де:

50 (ПК) – 50 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент за семестр;

50 (E) – 50 максимальних балів, які може набрати студент за екзамен.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2». «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{ПК} = \frac{50 \cdot \text{САЗ}}{5} = 10 \cdot \text{САЗ};$$

Таблиця 2 – Критерії поточного оцінювання.

Відповідь, виступ, контрольна робота виконання задання	Критерії оцінки
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст, використовуючи при цьому обов'язкову і додаткову літературу. Правильно вирішує 90% поставлених завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрутовано його викладає, в основному розкриває зміст завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість поставлених завдань.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрутування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину поставлених завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість поставлених завдань.

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Коструба А.М., Федишин Я.І., Саварин В.І., Вихрист О.М. Фізика. Фізичні методи дослідження речовини та біологічних об'єктів. Електронний навчальний посібник. Львів: ЛНУВМБ імені С.З.Гжицького, 2020. 320 с.
2. Федишин Я.І., Коструба А.М., Вихрист О.М., Яцик Б.М., Саварин В.І., Лабораторний практикум з фізики та біофізики. Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2019. 145с.
3. Федишин Я.І. Фізика. Підручник. Львів: Норма, 2006. 558с.
4. Федишин Я.І., Демків Т.М., Гембара Т.В. Лабораторний практикум з фізики. Навчальний посібник. Львів: Світ, 2006. 350с.
5. Федишин Я.І., Демків Т.М. Тестові завдання з курсу “Фізика” для спеціальностей “Технологія молока і молокопродуктів”, “Технологія м’яса і м’яспродуктів”. Методичні вказівки. ЛДАВМ, в 3-ох частинах : ч.1, 1995. 2,ч.2, 1996. 64 с.,ч.3,1996. 66 с.,1996. 48 с.

9. Рекомендована література

Базова

1. Коструба А.М., Федишин Я.І., Саварин В.І., Вихрист О.М. Фізика. Фізичні методи дослідження речовини та біологічних об'єктів. Електронний навчальний посібник. Львів: ЛНУВМБ імені С.З.Гжицького, 2020. 320 с.
2. Федишин Я.І., Коструба А.М., Вихрист О.М., Ячик Б.М., Саварин В.І., Лабораторний практикум з фізики та біофізики. Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2019. 145с.
3. Федишин Я.І. Фізика. Підручник. Львів: Норма, 2006. 558с.
4. Федишин Я.І., Демків Т.М., Гембара Т.В. Лабораторний практикум з фізики. Навчальний посібник. Львів: Світ, 2006. 350с.
5. Посудін Ю. І. Фізика. Підручник. Біла Церква: Видавництво Білоцерківського національного аграрного університету, 2008. 464 с.
6. Федишин Я.І., Демків Т.М., Гембара Т.В. Лабораторний практикум з фізики. Навчальний посібник. Львів: Світ, 2001. 224с.
7. Федишин Я.І., Когут В.М., Вакарчук С.О. Збірник задач з фізики із розв'язками. Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ, 2005. 310 с.
8. Федишин Я.І., Когут В.М., Вакарчук С.О. Практичні заняття з фізики. Навчальний посібник. Львів: 2002. 236 с.

Допоміжна

1. Федишин Я.І. Фізика з основами біофізики. Підручник. Львів: Світ, 2005. 552 с.
2. Посудін Ю.І. Фізика з основами біофізики. Підручник. Київ: Світ, 2003. 400 с.
3. Грабовський І.В. Курс фізики. М.: Вища школа, 1980р. 616 с.
4. Федишин Я.І. Фізика. Методичні вказівки і контрольні завдання з фізики. Львів, 1992. 80 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Віртуальне навчальне середовище Moodle
<http://moodle.lvet.edu.ua/moodle/course/view.php?id=90>
1. Сайт кафедри фізики і математики. <https://lvet.edu.ua/index.php/kafedra-fizyky-i-matematyky.html>
2. Фізика підручник
<http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/13329>
3. Фізика курс лекцій http://physics.dp.ua/?page_id=2773